

Rok 1989 - sametová revoluce, pád komunistického režimu

Autor: Mgr. Jaromír JUŘEK

Kopírování a jakékoliv další využití výukového materiálu je povoleno pouze s uvedením odkazu na www.jarjurek.cz

1. Pád komunistického režimu

Pád komunistického režimu 1989

K pádu komunistického režimu došlo díky kombinaci několika faktorů - zřetelný úpadek socialistického hospodářství, Gorbačovův nástup v Sovětském svazu znamenající mezinárodní uvolnění, slábnoucí ideologický tlak zkomatělé komunistické strany, pád berlínské zdi a sílící nespokojenost mladších generací s politickým a ekologickým stavem.

Když komunistický režim brutálně zasáhl proti studentské demonstraci, konané 17. listopadu 1989 při příležitosti 50. výročí nacistické represe proti českým vysokoškolákům (této události předcházely demonstrace na Václavském náměstí k výročí sebeupálení Jana Palacha, k srpnové okupaci a k vyhlášení československého státu), tato akce vyvolala lavinu rozhořčení, která přerostla v tzv. sametovou revoluci. Výsledkem bylo, že se komunistický systém v závěru roku 1989 zhroutil, což završila volba bývalého disidenta a ústředního představitele revoluce Václava Havla prezidentem republiky dne 29. prosince 1989.

Před Československem se opět otevřela možnost demokratického vývoje. Začala společensko-ekonomická transformace - přechod od komunistického systému a centrálně plánované ekonomiky na svobodnou demokratickou společnost s tržní ekonomikou. Nastoupený směr potvrdily parlamentní volby, konané ve svobodných podmínkách po více než čtyřiceti letech. Zatímco po únoru 1948 předkládal komunistický režim občanům jednotnou kandidátní listinu, v červnu 1990 vybírali voliči z několika desítek politických stran, hnutí a koalic. Přesto měly volby charakter referenda. Lidé odmítli komunistickou stranu (13 % hlasů) a většina z nich řekla své "ano" silám, které se zasloužily o porážku totality. V českých zemích zvítězilo s 51 % Občanské fórum (OF), sdružující široké, různorodé demokratické proudy, a na Slovensku uspělo obdobně koncipované hnutí Veřejnost proti násilí (VPN). Následovná druhá volba Václava Havla prezidentem České a Slovenské federativní republiky, jak zněl od jara 1990 nový oficiální název Československa, se zdála být tečkou za hektickým revolučním děním.

Dobové dokumenty:

http://www.youtube.com/watch?v=6GybNHrpL_4&feature=related

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/10265474929-albertov-16-00/20957223343/3567-rekapitulace-udalosti-od-17-listopadu-1989/>

<http://www.youtube.com/watch?v=kkVvPLXN2xo&feature=related>

Obsah

 1. Pád komunistického režimu

2